

ПОБЕДАТА НА МПО В САЩ

И ПРОВАЛЪТ НА ПЪРВАТА МАКЕДОНИСТКА ПРОПАГАНДНА КАМПАНИЯ

Проф. д.ист.н. Трендафил МИТЕВ

След налагането на курса за „македонизация“ на българското население в ФНР Македония, комунистическата власт в Скопие осъзнава, че трудно ще постигне целта си, ако македонската българска емиграция в Новия свят продължи да защитава истината за своя национален произход. Поради това е решено през есента на 1946 г., македонистката пропаганда да се прехвърли вече и в Северна Америка, където по това време живеят най-много македонски българи. За целта, през декември 1946 г., във връзка с годишната сесия на ООН в Ню Йорк, като член на югославската правителствена делегация пристига и председателят на Народния фронт в Скопие - Димитър Влахов. Неговите началници от ръководството на МКП решават да реализират задачата си прикрито – „зад държавническа дейност“, защото разбират отлично, че македонистката пропагандна кампания не би могло да се осъществи, из територията на САЩ в „открит вид“. На първо място, защото подобен ход би поставил югославската страна в конфликт с управляващите във Вашингтон, а на второ, заради голямото обществено влияние на Македонската политическа организация (МПО) сред близо стохилядната българска емиграция в Северна Америка, отляла се след 1903 г. от старите предели на Отечеството и от Македония. МПО е основана на учредителния си конгрес проведен от 1 до 4 октомври 1922 г. в град Форт Уейн, щат Индиана. Най-важна роля за стабилизирането ѝ като активен член на българския емигрантски патриотичен фронт в Новия свят изиграва изпратения през 1924 г. от Тодор Александров – Йордан Чкатров.

На стр. 2

На стр. 6

КАК БЕШЕ ОТКРАДНАТА ЕДНА ВЕЛИКА ПОБЕДА

„НОВА ЗОРА“ И „ВОЙНАТА НА МЪРФИ“

Уважаеми читатели,
Драги членове и симпатизанти на ПП „Нова Зора“,

Най-важното, което имам да ви кажа, е че следващият брой на вестника ще излезе на 7 септември, вторник. Но това не е всичко. Тъкмо затова се надявам да дочетете докрай този текст. Допускам, че няма да ви бъде безинтересно, пък и аз ще имам основание да смятам, че съм с чиста съвест пред вас, хилядите интелигентни и честни хора, които и без да познавам по лице, знам че ви има, и че главно заради вас и за-

Минчо МИНЧЕВ

ради Отечеството, вече дълги години, ведно с моите другари и автори, водим своята „война на Мърфи“.

За 31 пълни календарни години вестник „Зора“ до 1996 г. и вестник „Нова Зора“, до днес, издържаха, образно казано, проверката на времето. За да не бъде голословно това мое

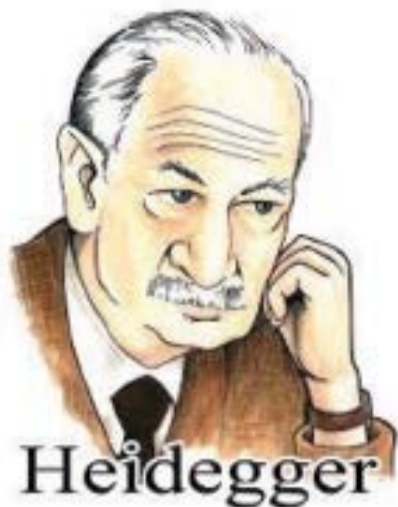
твърдение, съвсем телеграфно бих припомнил не само съдебните баталии по отнемането и връщането на търговска-

та марка на мечтания преди и създаден от мен след 1989 г. в „Зора“, не само заплахите от „сините таибански времена“

към разпространителските фирми, които го предлагаша; не само обръщането, за по-демократично, на сергиите, които все пак имаха смелостта да продават вестника... Както е казал поетът днес „това е минало, неважно.“ Важно е обаче друго. Вече повече от десетилетие и половина откакто вестникът, който вие обичате, не е в състояние да изпълни докрай предназначението, за което е създаден. Лично за мен като негов издател и главен редактор, е въпрос на дълг и чест да бъде все така отрезвяващия акорд в безумния хаос от антинационални политики и действия, в които е потопено Отечеството ни.

На стр. 2

Heidegger

Мартин ХАЙДЕГЕР

ПЪТ В ПОЛЕТО

Той тръгва от градинската врата и отива към Енрид. Старите липи в градината на замъка го гледат през стената – все едно дали ще е по Великден, когато пътят чезне в покълващите ниви и избуяващите ливади, или пък ще е по Коледа, когато потъва в преспите зад близкия хълм. При разпятието той свива към гората. В покрайнината ѝ пътят поздравява високия дъб, под който има от време оно дървена масичка.

На нея понякога можеше да се види тази или онази книга на този или онзи от великите мислители; един все още неопитен младеж се мъчеше да разгадава книгата. Но когато загадките започваха да се преплитат и вече не се виждаше изход, помагаше пътят. Защото той водеше по лек наклон през ширината на пустото поле.

И сега мисленето следва тези стъпки при тези книги, а при опит да бъде самостоятелно отново върви в коловоза, прокаран от пътя в полето. Пътят остава толкова близък на мислителя, колкото и крачките на селянина, тръгнал сутрин рано на коситба.

Все по-често с годините дъбът се отклонява от пътя, все по-често се будят спомените за детски игри и първи решения. Едно време, когато под ударите на брадвата в гората се строполеше някой дъб, татко усърдно търсеше в дървесека над слънчевите поляни своя ствол за своята работилница. В нея той се трудеше спокойно-замислено, почивайки си от дълга при звънарната с часовника и камбаните; те пък си говореха за своето отношение към времето и вечността.

А от дъбовите кори малчуганите изрязваха своите кораби, които – натъкмени с кормило и гребла – плуваха в потока или в басейнчето пред училището. Околосветските плавания в света на играта лесно намираха целта и винаги стигаха бряг. Бленуването в тези пътешествия оставаше скрито под едно почти незабележимо було, нежно метнато над всички неща. Това царство се ограничаваше от погледа и ръката на мама. Беше така, все едно че неизречената грижовност закриляше всичко живо.

Онези пътувания в играта не знаеха все още нищо за странствания,

при които се губят всички брегове. Говореха с онова спокойствие и постоянство, с които расте дървото, твърдостта и дъхът на дъбовия ствол. Самият дъб шепнеше, че единствено в такъв растеж се крепи всичко, което е трайно и дава плод; че да растеш, значи да ти се открие небесният простор, но и да си вкоренен в земната твърд; че постоянството кълни само тогава, когато човек е едновременно готов за зова на небето и е възправен да брани носещата го твърд.

Дъбът говори все така на пътя, който все така сигурно минава покрай него. Това, което е същностно около пътя, пътят го едини в себе си и на

всекиму, вървящ по него, дава неговото. Едни и същи ниви сподирят пътя с постоянно различна близост през годишните времена.

Било дали когато алпийските върхари пропадат във вечерния здрач, било там, където пътят лъкатуши сред хълмовете, било дали когато чучулигата се въздига в лялната утрин, било тогава, когато от посоката, дето е маминото родно село, се спуска вечерникът, било дали когато дърварят, канещ се да ношува, придърпва вързопа си към огъня или когато децата берат пролетни букети в ливадите, било дали когато каручката, натоварена с пожънатото, се клатушка в коловозите или когато мъглата с дни стеле своето покривало над полето винаги и отвсякъде около пътя е присъдата на повтаря-

щото се: простото крие тайната на трайното и великото. То непосредствено се връща в човека, а все пак трябва дълго да кълни. В непрестореността на повтарящото се таи благословията му. Широтата на всички родени, минаващи покрай пътя неща, дарява един свят. Едва в неказаното на техния език Бог е Бог, както казваше знаещият да гадае и живее старият Майстер Екхарт.

Ала присъдата на пътя говори дотогава, докато има хора, които – обгърнати в нейното дихание – могат да я чуят. Те са чуващите пътя си, а не роби на ползата.

ВЕСЕЛИН ХАНЧЕВ

ЧЕРНИЯТ ВЯТЪР

Цяло се пълни небето с мълнии сини и вятър.
Тежко се вдига и пада, трескаво диша водата.
Веят се клони и мрежи. Удря тревожно камбана.
Черният вятър задуха. Черният вятър захвана.

Черният вятър от изток, дето каикът обръща,
дето издъно люлее старата дървена къща,
дето отскубва от кея кораба, вързан с верига,
дето високо в небето пяна и пясък издига.

Иде – и тътнат скалите. Иде – и птиците гони.
Иде – и вадят жените вехтите гръцки икони.
Иде – и диво се мятат празните лодки на кея,
бурята вече дочули, лъхнати вече от нея.

Пусто е. Само на кея носят се облаци пяна.
Само, невидима в мрака, бие тревожна камбана.
Удря и млъква внезапно, чука и спира чукчето,
в бурята сякаш се дави, сякаш потъва в морето.

Пусто е. Вятър и вятър. Вие в скалите, не спира.
В тъмните мокри прозорци мълком жените се взират.
Като през сълзи се взират там, дето тътне и свети,
дето във черния вятър може би гинат мъжете.

Човекът напразно се мъчи да внесе ред на Земята с плановете си, щом не е подчинен на зова на пътя. Заплаха тегне над днешните – глухи ще останат те за неговото слово. В ухото им попада само шумът на машинариите, бъркат го с гласа Божи. Пилее се така човекът и става безпътен. На запиления простото изглежда еднозначно. Еднозначното отегчава. Отегчените намират само и единствено безразличното. Простото е забягнало. Победена е тихата му сила.

Бързо малее числото на тези, които знаят простото като своя отвоювана собственост. Но малцината навсякъде ще бъдат оставащите. Все някак те ще успеят да надживеят с меката мощ на полския път чудовищната сила на атомната енергия, която всуе оправдава хорските машинации и е станала пранга за всяко лично дело.

Присъдата на полския път събужда чувство, което възлюбва свободното и надхвърля тъгата там, гдето трябва, с една траеща ведрина. Тя се изправя срещу опустошенията на делото, което – упражнявано за себе си – иска нищожества.

В сменящия се с годините лъх на пътя избуява ведрото знание, чийто лик все изглежда унил. Това ведро знание е „СВИШЕТО“. Оня, който го няма, нивга не ще го получи. Които го имат, от пътя е. На него се срещат бързият напор на пролетта и крат-

ката смърт на есента, взират се една в друга буйната младост и мъдрата старост. И всичко застива в едно-единствено съзвучие, чието ехо пътят мълком носи в себе си.

Мъдрата ведрина е портата на вечното. Тя се върти в осите, изковани нявга от знаещ ковач из загадките на мисленето.

От Енрид насам пътят свърва към градинската врата. Тясната му леша се спуска от крайния хълм през възвишението, та до градските стени. Приглушено просветва в звездната нощ. Зад замъка се въздига звънарната на св. Мартиновата църква. Бавно, провлечено отекват в нощта единадесетте удара на часовника. Старата камбана, чиито въжета триеха на времето детските ръце, трепти под ударите на чука. И никой не може да забрави мрачно-веселия му лик.

С последния клопат тишината става все по-тиха. Стига тя чак до ония, които са жертвани пред времето в две световни войни. Простото става все по-просто. Винаги същото чуждее и разделя. Сега е най-ясна присъдата на пътя, зовът на пътя в полето. Душата ли говори? Светът? Или Бог?

Всичко говори за отказ в името на повтарящото се. Отказът не отнема. Отказът дава. Дава неизчерпаемата сила на простото. Присъдата ни приютява в един далечен произход.

Мартин Хайдегер, "Път в полето"
(из „Същности“, прев. Д. Денков)